

Uz ovako tužne misli niti obadvi ženske nisu ćutile mnogo radosti pri šetnji. Povrnule su se zaran domom. I Marica se već ovput nij dugo državala kod Agnijce. Ali vse ljubezno nagovaranje Bergera, ki ju je sprohodil, nij moglo razvedriti nje velike tuge puno srce i ju napeljati na radostan smih, ki joj je gustokrat prije tako bistro zvonil iz toga beloga grla. Drugda nij mnogo ćutila zime, ali ovput se je večkrat stresla i vsakiput podvignula krzneni ovratnik črne jupe, ku je vsakiput bliže pritegnula k sebi, da se obrani od ledenoga vetra, ar je gorki mrzaz danas i tako ćutljivo poruril cvet nje vrućega srca.

*

Oh, kako si je lipo Marica bila naslikala buđućnost svoju uz ljubljenoga muža. Ljubav njihova će posvećat vsaku njihovu misal, vsaki čin, a dragomu ocu i majki će ostati zahvalna, i nje muž će im biti zahvalan, i skupa ćedu se skrbiti za nje pod roditeljev starost, da ih ne dosežu teške skrbi, nego da konac žitka dočekaju u radosti uza nje i njihovu dićicu, ako je Bog s njimi blagoslovi. — Po današnjem iskusenju zavlukla se je u Marice dušu sumnja u ov lipi san.

Sumnja, je kot rak. Kad se jednoć zakoreni u dušu, žere i rastvara i najlipše i najplemenitije ćutenje, dokle je ne zniči. To uzrokuje gorku bol. Hotjeć oćuvati svoje duševno i telovno dobro trapi ćlovika strah, da ne bi onomu, koga ljubi i na

koga je spala sumnja, učinil krivicu, zaudal mu po nepravici duševnu bol i skrb.

I Marica je hotila pred sobom isprićati Bergera. Morebiti mu je puhnuo u glavu, prez zloga nakanjenja, da joj se najednoć suprotstavi, morebit je to govoril već od šale nego ozbiljno. Zna biti, da ju je hotil nek podražiti. Ali ako pak zaista ne veruje? Oh, onda ona nima u njega zaufanja. More li ćlovik prez verskoga ćutenja spunjevati obiteljske dužnosti, i onda, kad ga napadu u spobit i onda, kad ga napadu velika skušavanja u spobiti razlićnih zabavov ili drugih ženskih? A ća će ga preprićiti, da te dužnosti ne pregazi i prekrši, kako se to gustokrat pripeti?

„Oh, Bože, ne daj, da bude on takov!“ reće i sklopi ruke na prslih.

Skrušeno se je molila Marica, da ju Bog rasvitli, da spozna, ća je istina, i da joj da hoditi po putu pravice i kriposti. U molitvi je zadobila polašćinu i ufanje.

S Bergerom, koga je i po tom još mnogoćrat vidila, već nij došlo u razgovor pitanje vere. On je i nadalje bil jednako ljubezan i udvoran, a Marici se je ćinilo, da je njegova ljubeznost još veća. Misliła si je, da mu je žal, da ju je onako rastužil na Štefanju. A njemu je bilo žal samo za to, da se je prezaran uvadil. Zato je moral u svojih rićah biti pazljiviji i s većom ljubeznoćum izbrisaťi iz nje srca nezaufanje, ko se je po tom moralo u njoj roditu.

Došlo je međtim vrime mesopustnih zabavov. Agnjica zbog svojega stališa nij mogla nikamo poji, pak tako su Müller i Berger pozivali Maricu na vse zabave, ke su imali nakanjeno pohoditi. Išli su tako na bal tramvajskih namešćenikov. Marica je u dostojno izrižanoj, beloju prateži, ka joj je vrlo lipo stala, bila spodobna onoj krasnoj roži, ku je nosila na prsuh. Nij čudo, da su ju došli prositi za tanac i takovi, kih ona niti poznala nij. Bergeru se je to dopadalo, pak ju je vsim predstavljaj kot svoju zaručnju, akoprem ga je Marica malo sramežljivo a još već začudjeno pogledala. On joj od zaručkov zapravo još nij govoril, a ovde ju vsakomu predstavi kot zaručnju. Kad ga je kod stola kašnje pitala, zač ju je predstavil kot zaručnju, on odgovori:

„To je tako navada kod nas, da se prikazemo kot zaručeni. Nemer u tomu nij ništar čemernoga.“

„Čemernoga nij ništar, ali istina nij! Čemu govoriti neistinu? A mogla bi nastati za jednoga od nas, i to nek za me, sramota, kad bi vsi mislili, da smo zaručeni, pak najjednoč ne bi bilo iz toga ništar.“

„No onda ćemo se zaručiti. Ako hoćete, velje ovde“, reče smihljajuć se Berger.

„Vi nekako jako s lahke ruke zímijete zaručete. Cete je, znamda isto tako lahke ruke i razvaliti? A ovde nij mesto, kade se more od zaručkominiti!“ reče zlovoljno Marica. Neugodno joj je bilo,

kako Berger, akoprem kaže toliko vanjske ljubeznosti, vendar u svojoj nutarnosti nima za nju ravno prevelike nježnosti.

Kad je dohajala polnoć, Marica je večkrat opomenula, da idu domom. Ali Bergeru se je u zabavi s tovaruši i tancu jako dopadalo, ter su dohajale jur i drobne ure, kad su se konačno spravili na put domom. Berger je bil jako dobre volje, i je Marici napovidal, kako nek nju ljubi, i kako si želji, da bi uvek mogal biti s njom. Rekal joj je, da ljubav da človiku na već ča pravo, ča prez ljubavi nij dopušćano.

Marica mu kratko odriže: „Znam; ča bi za vas bilo pravo, to bi moralo biti za me dužnost. Ne! Tako ne ćemo! Prosim vas, da ne pozabate, komu tako ča govorite!“

Kot od hitre strele pofuren je zamuknul Berger. I već nij riči spustil do doma. Pred nije stanom joj kratko reče: „Zbogom!“ i ju ostavi.

Berger je računaj, da će to na Maricu učiniti dibok utisak. Misil si je, da će ona zapast u veliku zdvojnost, kad on pokaže, da ju kani ostaviti. I onda, kad on dojuču put pokaže njoj lipo lice, da će mu biti poslušna i pokorna, i još će biti vesela, da se s njom razgovara.

Ali ov račun mu nij valjal. Marica je došla domom, ali ne zdvojna, nego je Bogu hvalu davala, da se je oslobodila te lečke. Sada bar zna, da je Berger u svojoj nutarnosti prost i gruban človik, akoprem je zvana tako ljubezan i kaže tako ne-

krivično lice. Žal joj je bilo, da to mora sama sebi valovati, i bollilo ju je, da se je tako vkanila u čoviku, ki joj je stal tako blizu k srcu. Vidila je očito, da tu bol mora podnest, ako ne kani dospiti u nesriću, iz ke već ne bi mogla izajti. Ar srična ona s nje tako dibokimi ćutenji i tako visokim ćudorednim mišljenjem ne bi mogla biti uz jednoga človika, ki je prema vsemu zvišenomu i čistomu mlačan, i pozna samo kratko durajuće, kod prilike se zbudjajuće strasti, prez stalne ljubavi. To je spoznala ono jutro, kad se je trudna od tanca i izmučena od teških neugodnih misliih dala na počivak.

*

Presenetil se je Berger, kad je sledeći put našal Maricu veselu, kako ju je malokrat prije vidil. Načinjala je šalu s Agnjicom i Müllerom, da su se obadva morali od srca smijati. A on je misli, da će ju najti punu tuđe i zdvojnosti. Kako da to razumi? I tako lipa mu se je učinila u nje radosti, da mu se je prikazala poželjnija, nego markada prije.

Predložil je, pokidob je bil ravno lip dan, a vani u Prateru je bila neka velika mesopustna svečanost, da bi se odvezli tamo ter si to pogledali. Agnjica je i opet nek s turobnim pogledom nje sprohajala, kad su se spravljali, da projudu. I Maricu, ka nij kanila pojti, je nagovarala, neka nek ide, ar ča će kod nje? Kod nje je tužno, a vani se ljudi veselu i zabavljaju, i onde da je

mesto jednoj tako veseloj divojki, kot je ta dan bila Marica. Konačno se je Marica dala nagovoriti i se s obadvimi muškimi sela u tramvaj ter se odvezla u Prater.

Kad je veselo brbljala s Müllerom, zapita ju Berger, kako to, da je danas tako vesela. Ona mu odgovori smišec se:

„Kad sam dobre mesopustne volje. Pak kada se vozim u Prater, onda i moram biti vesela, ar jur najper znam, da ćemo zajti med same vesele ljude. Ča bi se znaanda vam bolje vidilo, kad bi bila turobna, ili bi se znaanda još i plakala?“

„Oh, Bog, oslobodi! Ovako veseli mi se mnogo bolje dopadate, nego li ozbiljni i turobni“, reče takaj veseleje kažuć Berger.

„Čini se, da vi uopće nimate rado ozbiljne ljude i ozbiljne posle“, veli užpotljivo Marica.

„Ča vam je, da mi vsenek govor zavraćate?“ pita zlovoljno Berger.

„Ča će mi biti? Vesela sam, kot su i drugi. Nekatate načinjati tako škuro lice. No nemer je blizu pomoć. Vreda ćemo dojti u Prater, pak onde ćedu vaše oči jur najt lipih, modernih divičic, na kih ćete imati dopadanje i ke ćedu vam srce razveselit“, podbadajuć ga reče Marica, pak mu se vrago-ljasto nasmije.

Prispili su u Prater. Čim su dospili tamo, zaglećali su veliku množinu ljudstva, kako se dohajajuć od svih stran riva u Prater. Vidili su s kiticami nakinčene krasne moderne kalese i automo-